ל א מיי׳ פ״ב מהלכות טוען הלכה ד סמג עשין לה

טוש"ע חו"מ סימן לב סעיף

ו ב מיי׳ פט״ז מהלכות מלוה

הלכה ה סמג עשיו לד

טוש"ע חו"מ סימן לא סעיף א: ה ג ד ה ו מיי' פ"כ מהל'

מכירה הלכה ח ט סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סימן

נא סעיף ט:

מ ז מיי׳ פט״ז מהלכות אישות הלכה יד ופי״ד

אישות הלכה יד ופי"ד מהל' מלוה הלכה א' סמג

עשין מח וסימן לה טוש"ע אה"ע סי' לו סעיף ז וטוש"ע

חו"מ סימן פד סעיף א: ח מיי פי"ד מהלי מלוה הלכה א ופט"ז מהלכות

אישות הלכה טו סמג שם טור

ליטוע הפנה של פנוג שם פורף ח שו"ע אה"ע שם פעיף ה: וטוש"ע חו"מ שם פעיף ה:

ט מיי בהלי מלוה שם

ובהלכות אישות שם הלכה כ סמג שם טור שו"ע אה"ע

שם סעיף ט וטור שו"ע חו"מ

סימן קיד סעיף ד: יב י מיי בהלי מלוה שם

ובהל' אישות שם הלכה ינו

סמג שם טור שו"ע אה"ע שם סעיף א וטור שו"ע חו"מ

סימן קח סעיף יז:
"ג כ מיי בהלי מלוה שם
ובהלי אישות שם הלכה טו

סמג שם טור שו"ע אה"ע שם

שמה שם שו שו של מים מעיף י וטוש"ע חו"מ סימן קו סעיף א: יד ל מ מיי פי"ו מהלי

מלוה הלכה א ב סמג עשין נד לה טור שו"ע חו"מ סימן

קח סעיף ה: שו ג מיי' פ"ט מהלכות

פב טוש"ע חו"מ סימן לג סעיף א [וברב אלפס עוד

בכתובות פ"ט דף קיא:]: שו ס ע מיי שם הלכה ז

סמג שם טור שו"ע שם

סעיף ו: סעיף ו: "ו פ מיי' פ"ע מהלכות

שמיטין הלכה [ו] ז סמג עשין קמט טוש"ע חו"מ סימן

כז סעיף ו:

שותפין הלכה א סמג עשין

מה.

ל) [עי' תוס' ב"ק קה: ד"ה אחד], ב) [עי' תוס' לקמן מו: ד"ה ואפין, ג) [עיין פרש"י לקמן מו: קמפרש לכל המשנה דהכא עד סופה], ד) ב"מ ב:, ה) גי׳ הר"ן הוא נוטל בשבועה, נ) גי יאר ן האו מעל בעבועה, ו) [עיי תוס' לקמן מח.], ו) [ל"ל נחן], ה) [עיי תוס' לקמן מח.], כתובות פו. (ב"ב מב). י) [לעיל מב: כתובות פו.], כ) [לקמן מו. מח. כתובות ל) [לקמן מו. מח. כתובות פח.ז. ל) ב"מ כ:. מ) ועי׳ מוס׳ פח:], ט כ מכי, מ) פי מוט לקמן מח:], נ) עי פי רש" בגמ' דף מח:, מ) ב"ק קו.

תורה אור השלם ו. שְׁבָעַת יְיָ תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִם לֹא שְׁלַח יָדוּ שְנֵילֶוּם אָם לא שְּלֵח יְּדְּ בְּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ וְלְקַח בְּעָלֶיו וְלֹא יְשַׁלֵם: שמות כב י

ע) ב"מ קיב:, פ) כדקתני כל"ל,

(ל) משנה תן לפועלי בסלע: ישנע בעה"ב (ב) רש"י ל"ה ישבע בעה"ב

הגהות הב"ח

שבועת היסת. נ"ב [חסר ההתחלה ונשאר זה הלשון] חנוני והפירות בידו ולא הלך טליין לביתו והחנוני שואל ממנו אותו דינר יש להחמיר בנדון זה שלא לפטרו בלא שבועה והתוס׳ לקמן בדף מח ע״א בד״ה ישבע בעה״ב פי דרך אחר ע"ש: (ג) ד"ה כשס וכו' במסכת כתונות בפוגמת כתובתה מוציאה :שטר

גליון הש"ם

ארשכ"ג אם יש עדים. עיין ברא"ש פ"ל דב"מ סוף סימן ג: לכ"מ סוף סימן ג: רש"י ר"ה ישבע בעה"ב (וכו') שבוטת היסת. עייו

רבינו חננאל

בל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין כו׳. מנא לן שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם. מי שעליו לשלם לו השבועה: ואלו נשבעין ונוטלין. השכיר. אמר רב נחמן אמר שמואל תקנות קבועות שנו כאן . עקרוה רבנן לשבועה זו מבעל הבית ושדיוה אשכיר משום כדי חייו דשכיר ומשום דבעל הבית טרוד המשום הבעל הבית טודה בפועליו ושוכח: ואמרינן וליתן ליה בלא שבועה. ופרקינן שבועה זו כדי להפיס דעתו של בעל הבית: וליתן ליה בעדים. טריחא ליה מלתא: וליתן איז בידו מעות מצויות וא"ת אין בידו מעות מצויות וא זו ליתן לו שכרו מקודם נמנע ואינו שוכר. והשכיר שלא

יוציאנו מעיקרא ויהיה עליו

אחת שבועת העדות כו'. בין שנחשד על שבועת העדות בין שנחשד על שבועת הפקדון שכפר ונשבע על שקר: וחפי'. נחשד על שבועת שוא שהוא רע לשמים עליה ולא לבריות אעפ"כ הוא נפסל על ידה לשבועה: חזרה שבועה למקומה. בגמ' [מו.] מפרש לה: כילד אלו ואלו

באין. לב"ד לישבע שבועת שוא מביניהם דלית בהו דאינו משקר: ונחתו בחנפילי. תיק העשוי למעות: ישבע בעל הבית. (כ) ° שבועת היקת: כל שהפירות בידו ידו על העליונה. ארישא פליג 🕫 דקתני ישבע בעל הבית שנתן לו את הדינר ואתא רבי יהודה למימר אין לריך שבועה שאין דרך חנוני המוכר שלא בהקפה ליתן את הפירות עד שיקבל את הדינר: מעום. פרוטות של נחושת: כשם שחמרו. משנה היא במסכת כתובות (דף פו.) מ במוליאה שטר כתובתה ומודה שקבל׳ מקלתה ונמלא שאין לסמוך על שטר כתובתה ואם טוען בעל דנתקבלה כולה לא תפרע אלא בשבועה: עד אחד מעידה כו' ומנכסים משועבדים ונפרעת שלא בפניו. כולהו אכשם קיימי כשם שאין אחד מאלו נפרע אלא בשבועה כך היתומין לא יפרעו כו' ובגמרא [לקמן מח.] מוקי ביתומים מן היתומים: נפרעת שלה בפניו. ששלח גט ממדינת הים: שלה פקדנו הבה. בשעת מיתה: ששער זה פרוע. שלה אמר לנו קודם לכן: שלא מצאנו בין שטרותיו. שובר על שטר זה: הרי זה נשבע. שלה מנה שובר: גבו' ולקה בעליו. רישא דקרא שבועת ה' תהיה בין שניהם ולקח בעליו את השבועה ולא ישלם הנתבע שוב כלום: הני הלכתא נינהו. בתמיה וכי הלכה למשה מסיני הם: ומשום כדי חייו כו'. בתמיה: כי היכי דליתגרו ליה פועלים. שאם ישבע הוא ויפסידו פועלים לא ימלא עוד פועלים למלאכתו שיגורו ממנו שהוא כופר בשכר פועליו: כי היכי דליגריה בעל הבית. שלא יחשדוהו בתובע שכרו אחר שקבלו: בעה"ב על כרחיה אגר. פועלים כשהוא לריך להם: שכיר נמי על כרחיה מיתגר. שהוח לריך למזונות: טרוד בפועליו הוא. שנותן שכר לכמה פועלים וכסבור שנתן לזה: וליחיב ליה בעדים. יתקנו חכמים שלא יתן אדם שכר לפועל הלא בעדים ולא יבא לידי שבועה: וליחיב ליה מעיקרא. ליתקון רבנן שיתן אדם לפועליו שכרן שחרית עד שלא יתחילו במלאכה ואם תבע לערב לא יטול כלום ולא תהא שם שבועה:

שניהם רולים בההפה. בעה"ב פעמים

שאין מלויות לו מעות שחרית ופועל

שלא יוליא המעות עד הלילה לפרנסתו:

אחת שבועת העדות ואחת שבועת הפקדון יואפילו שבועת שוא היה אחד מהן משחק בקוביא ומלוה ברבית ומפריחי יונים וסוחרי שביעית שכנגדו נשבע ונומל יהיו שניהן חשודין חזרה השבועה למקומה דברי רבי יוםי רבי מאיר אומר יחלוקו והחנוני על פנקסו כיצד ילא שיאמר לו כתוב על פנקסי שאתה חייב לי מאתים זוז אלא יאומר לו תן לבני סאתים חמין תן לפועלי 🕫 סלע מעות הוא אומר נתתי והן אומרים לא נטלנו הוא נשבע ונומל והן נשבעין ונומלין יאמר בן נגם כיצד אלו ואלו באין לידי שבועת שוא אלא הוא נוטל ישלא בשבועה והן נוטלין שלא בשבועה אמר לחנוני תן לי בדינר פירות ונתן לו אמר לו תן לי אותו דינר אמר לו נתתיו לך ונתתו באונפלי יישבע בעל הבית ישנתן לו את הדינר אמר לְו תן לי את הפירות אמר לו נתתים לך והולכתים לתוך ביתך ישבע חנוני ירבי יהודה אומר כל שהפירות בידו ידו על העליונה אמר לשולחני תן לי בדינר מעות ונתן לו אמר לו תן לי אתְ הדינר אמר לו נתתי לך ונתתו באונפלי ישבע בעל הבית נתן לו את הדינר אמר לו תן לי את המעות אמר לו נתתים לך והשלכת לתוך כיסך ישבע שולחני רבי יהודה אומר אין דרך שולחני ליתן איסר עד שימול דינר כשם שאמרו שהפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה יועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה יימנכסים משועבדים ומנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה יוהנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה סלוכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה שבועה שלא פקדנו אבא ולא אמר לנו אבא שלא מצינו בין שמרותיו של אבא ששמר זה פרוע ר' יוחנן בן ברוקה אומר אפי׳ נולד הבן לאחר מיתת האב הרי זה נשבע ונוטל פא"ר שמעון בן גמליאל יייאם יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו שמר זה אינו פרוע הוא נוטל שלא בשבועה

אליעזר בר לדוק תקנה גדולה התקינו שאם היתה היליאה יתירה על

גדולות מכלל דאיבא קשנות. תימה דלא דייק הכי בפרק השולח

העדים מפרשין שמותיהן בגיטין כו' ובהגחל קמא (ב"ק דף קג:) א"ר

(גיטין דף לו.) דאמר רשב"ג תקנה גדולה התקינו שיהיו

הקרן כו' וי"ל דהתם קרי ליה גדולות

לפי שהיה בה לורך גדול והכא דייק

מדחמר שנו כחן: עקרוה רבנן שבועה מבעל הבית. אף על גנ

דכופר הכל פטור דלא נתקנה שבועת

היסת עד בימי רב נחמן מ"מ על

בעל הבית שייכא טפי ועוד דאפילו

במודה במקלת שדיוה אשכיר:

בעל הבית מרוד בפועליו. ולא

פועלים הרבה ובירושלמי קאמר

עסקיו מרובין: וניתב ליה בלא

שבועה. וא"ת ולא יהא ברי של

בעל הבית אלא כאיני יודע והניחא

למ"ד בהשואל (ב"מ דף מ:) ברי עדיף

אלא למ״ד לאו ברי עדיף אמאי וי״ל

דהוי כמנה לי בידך והלה אומר איני

יודע אם החזרתיו לך דחייב לכ"ע

כדמוכח בהגוזל בתרא (ב"ק דף קיח.)

וא"ת אכתי אמאי ניתיב ליה בלא שבועה

וכי אי אפשר להיות בשום פעם

שיהיה ברי שלו טוב דפעמים יהיה

כדבריו דהא רבי יהודה לא מיחייב

אלא בהודאה במקצת וי"ל דנהי דרבי

יהודה לא חשיב לגמרי כאיני יודע

רבנן מיהא חשבי ליה כודאי שכח:

בדי להפים דעתו של בעל הבית.

שפרע שייך תקנה כדי להפים דעתו

אבל בההיא דהגחל בתרא (שם)

דקאמר איני יודע אם החזרתיו לך

הכא ודאי שהוא עומד ולוח

פלוג בין פועל אחד ליש לו

:אין לריך לתקן (ב' דבורים אלו שייכים לקמן ע"ב) אפילן קצץ נמי. וא״ת והא ה״ל כאיני יודע אם גולתיך לפטרי רב נחמן ורבי יוחנן בהגחל בתרא (שם) ובהשואל (ב"מ דף מו:) וי"ל דהתם לא מודה מידי אבל הכא שמודה במקלת ה"ל כמנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי אלא נ' ונ' לא ידענא דאמרינן התם מתוך שאינו יכול לישנע משלס: קציצה ודאי מידכר דכירי אינשי. לא קאמר המע"ה ואי לא מייתי ראיה מפסיד אלא ישבע בעה"ב ויפסיד אומן כדאמר לקמן וא"ת ולישני ליה כגון ששכרו שלא בעדים ונאמן מתוך שיכול לומר לא שכרתיך מעולם כדאמרי׳ בסמוך

היה יכול להעיז ולכפור הכל אי נמי דלקמן מוקי לה בשכרו בעדים דומיא דרישא:

וי"ל דשאני הכא דמודה במקצת לא

מוסף רש"י ויטול (ב"ק צו:). ואלו

נשבעיז ונוטליז. סכמים לישבע וליטול (כתובות פו:). ושכנגדו חשוד על השבועה. מי שהיה לו חבירו חייב שבועה והוא חשוד על השבועה, שנמלא שקרן השבועה, שנמלא שקרן בשבועתו, שנכגדו נשבע ונוטל בפכופנו, פנכונד נפכע דטפנ (ב"ק קה:). **וחגוני על** פנקסו. שכותג בו הקפותיו, כך 'לווני פלוני לתת לפועליו ונתתי להם והם אומרים לא מלנו, שניהם נשבעין ונוטלין הימנו (כתובות פז:). והוא אומר לא נטלתי. והעדים ראו שילא והכלים תחת כנפי טליתו ולא ידעו מה (שם). לא שיאמר לו כתוב על פנקסי כו׳. אלא נומן שיש רגלים לדבר. שבעל הבית הגנים לופר, שפענ הפית מודה שאמר לו מן כו' (לקמן מז:). תן לבני סאתים :m:). תן חוי). תן לבני סאתים חטין. ועלי לשלס (ב"ח ב:). תן לפועלי בסלע מעות. שאני חייב נשכרס ועלי ליתן סלע מוחו. הוא אומר נתתי הכית (שם). הוא נשבע ונוטל כו'. שניהם נשבעים ונוטלים מבעל הבית (שם דאמר ליה (חנוני) פועלים לא לי בשבועה את מהימנו האמנחינהו, דלא אמרת לי בסהדי הב להו וכן פועלים אמרי ליה לא מהימו לו חטני

עליו את הכל יוהשביעית משממת את השבועה: גבוי בל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין ®מנלן דאמר האמר שברעיו ולא משלמין ®מנלן דאמר קרא יולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם לו שבועה: ואלו נשבעין ונוטלין כו': מאי שנא שכיר דתקינו ליה רבנן רמשתבע ושקיל ®אמר רב יהודה אמר שמואל הלכות גדולות שנו כאן הלכות הני הלכתא נינהו אלא אימא תקנות גדולות שנו כאן גדולות מכלל דאיכא קמנות אלא אמר רב נחמן אמר שמואל תקנות קבועות שנו כאן עקרוה רבנן לשבועה מבעל הבית ושדיוה אשכיר משום כדי חייו משום כדי חייו דשכיר קנסינן ליה לבעל הבית בעל הבית גופיה ניחא ליה דמשתבע שכיר ושקיל כי היכי דאיתגרון ליה פועלין אדרבה שכיר ניחא ליה דלשתבע בעל הבית ונפקע כי היכי דליגריה בעל הְבית בְעה"ב על כורחיה אגר שכיר נמי על כורחיה מיתגר אלא בעה"ב מרוד בפועליו הוא וליתב ליה בלא שבועה כדי להפים דעתו של בעה"ב וליתב ליה בעדים מריחא ליה מילתא וליתב ליה מעיקרא שניהן רוצין בהקפה 18

יואלו ינשבעין שלא במענה השותפין

והאריסין והאפוטרופין והאשה הנושאת

והנותנת בתוך הבית ובן הבית אמר לו מה

אתה מועניני רצוני שתשבע לי חייב יחלקו

השותפין והאריםין אין יכול להשביעו ינתגלגל לו שבועה ממקום אחר מגלגלין

אמר של אין מואר ברי. אלו ואלו באים לביד על מנת לישבע אחד מהם לשוא, אלא שניהם נועלן בלא שנועה (בית ב). הפוגמת כתובתה. כדמפרש אואי במסניתון גופה (כתובות פו. ושם: הפוגמת כתובתה באיד, היתה כתובתה לף או היה כתובתה באיד אלו מותר לא מפרע אלא בשבועה שוברים ברי לא תפרע אלא בשבועה. משום דאי הוה גני מן הלוה גופיה והוה טעין לוה אשחבע לי דלא מפרע אלא בשבועה משועבדים ברי לא תפרע אלא בשבועה. משום לא המקבלת השום לא המקבלתי אלא מותר לא מפרע אלא משבועה ביים ברי לא תפרע אלא בשבועה. משום לא המקבלת השום לא המקבלתי אלא מותר לא מפרע אלא השבועה ביים ברי לא תפרע אלא בשבועה. משום לא המקבלת הוא מותר לא מפרע אלא בשבועה הוא ביים המקבלתי אלא משום לא מותר לא מפרע אלא בשבועה הוא ביים המקבלת הוא משום לא משום